

4.3. Moc

Mocą na wale (sprzęgle) pompy P_w nazywamy moc pobieraną przez pompę, równą mocy dostarczonej przez silnik napędowy, lub przez przekładnię pośredniczącą między silnikiem a pompą. Moc na wale pompy P_w otrzymujemy przez bezpośredni pomiar momentu napędzającego pompę, pośrednio przez pomiar lub obliczenie poboru mocy P_s przez silnik elektryczny, wtedy

$$P_w = P_s \eta_s \quad (4.18)$$

albo przez obliczenie

$$P_w = \frac{g \varrho Q_r H_e}{\eta} \cdot 10^{-3} \text{ kW} = \frac{\gamma Q_r H_e}{\eta} \cdot 10^{-3} \text{ kW} \quad (4.19)$$

$$P_w = \frac{Q_r \Delta p}{\eta} \cdot 10^{-3} \text{ kW} \quad (4.20)$$

gdzie: η_s — sprawność silnika elektrycznego, η — całkowita sprawność pompy, γ — ciężar właściwy w N/m^3 , Δp — przyrost ciśnienia w Pa, Q_r — wydajność pompy w m^3/s , ϱ — masa właściwa (gęstość) w kg/m^3 .

Mocą użyteczną (efektywną) P_e nazywamy moc netto zużytą na zwiększenie energii pompowanej cieczy. Moc P_e określa się ze wzoru

$$P_e = g \varrho Q_r H_e \cdot 10^{-3} \text{ kW} = \gamma Q_r H_e \cdot 10^{-3} \text{ kW} \quad (4.21)$$

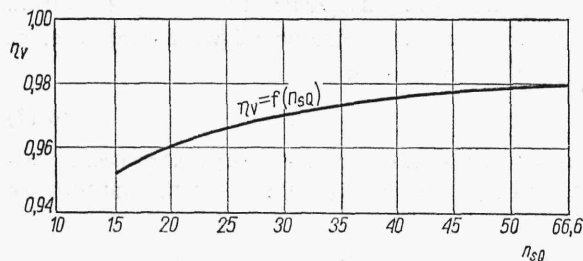
4.4. Sprawność

Sprawnością objętościową pompy η_v nazywamy stosunek wydajności rzeczywistej Q_r do wydajności teoretycznej Q_{th}

$$\eta_v = \frac{Q_r}{Q_{th}} \quad (4.22)$$

Sprawność objętościowa zawiera się w granicach $\eta_v = 0,85 \div 0,99$, przy czym większe wartości odnoszą się do pomp wyporowych oraz większych wirowych.

W pompach wirowych sprawność objętościowa zależy również od wyróżnika szybkobieżności, jak to pokazano na rys. 4.1.

Rys. 4.1. Zależność sprawności objętościowej η_v pompy wirowej od wyróżnika szybkobieżności n_{sq}